

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

LÄS DESSA ANVISNINGAR NOGGRANT, DU FÅR INTE RÖRA PAPPREN FÖRRÄN ÖVERVAKAREN GER TILLSTÅND

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING

ANVISNINGAR FÖR URVALSPROVET

6.6.2023 kl.12:00 – 15:00

På bordet får finnas identitetsbevis, miniräknare, kulspetspenna samt dryckesflaska och matsäck.

Under provet får du inte ha med dig några som helst elektroniska apparater, t.ex. telefon eller armbandsur. Efter att provet har inletts tolkas det som fusk om du ännu har dylika apparater på dig. Håll blicken noga fäst på det egna pappret för att undvika missförstånd. Fusk leder till att ditt prov underkänns.

Vid behov kan du kalla på en övervakare genom att räkka upp handen. Om du behöver gå på toaletten kan du visa WC-lappen i frågekompendiet.

Kontrollera att miniräknaren har en kvadratrotknapp och att miniräknaren fungerar. När övervakaren ger tillstånd, kontrollera att du hittar uppgifterna 1–40 (sidorna 3–23) i urvalsprovet.

POÄNGSÄTTNING

Alla uppgifter är flervalsfrågor. Uppgifterna har gjorts upp så att de endast har ett rätt svar, eller ett svar som är närmast rätt. Svaret på varje uppgift baserar sig på gymnasielärokurserna enligt urvalskriterierna och/eller på det material som ges i samband med frågan (frågorna).

Rätt svar på en flervalsfråga ger +1 poäng, fel svar -0,51 poäng och ett tomt svar ger 0 poäng. Om du inte alls svarar på en fråga dras inga poäng av, och det finns ingen begränsning för hur många frågor du kan låta bli att svara på.

SVARSTEKNIK

Skriv ditt namn och fyll i dina personuppgifter på svarsblanketten. **Den sökande ansvarar för att blanketten har fyllts i korrekt och noggrant (modellblanketten finns i frågekompendiet).** Provet bedöms endast enligt markeringarna på svarsblanketten. Otydliga kryss och motstridiga svar tolkas som fel svar. Om du inte kan korrigera ditt svar tydligt, ska du be övervakarna om en ny svarsblankett.

Gör inga extra anteckningar på svarsblanketten. Du kan markera dina svar på frågorna först på frågekompendiet. Markera dina svar på din personliga svarsblankett först då du är säker på ditt svar.

Frågekompendiets baksida kan användas som klottpapper. Om du behöver mera klottpapper kan du be om det av övervakaren.

LÄMNA PROVSALEN

Vi följer klockan i denna provsal under provet. **Man får lämna provsalen tidigast en halv timme efter den faktiska inledningstiden.**

Lämna in din svarsblankett och miniräknare till övervakaren. Du kan ta med dig urvalsprovets frågekompendium. Visa ditt identitetsbevis för övervakaren.

Vid behov kan du be provsalens övervakare om ett intyg över deltagandet i provet (t.ex. för militärtjänst, TE-tjänsterna) när du lämnar tillbaka provmaterialet.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

MODELLSVAR

Här finns ett modellsvar som är överfört till urvalsprovssvarsblanketten.

Sökande Maija Mallikas, personnummer 250100A012F, har redan gjort alla anteckningar i modellblanketten till och med det sjunde svaret.

1. Den sökande har skrivit sitt namn och skrivit och kryssat för sin personbeteckning på svarsblanketten.
2. Den sökande har kryssat i den ruta på svarsblanketten som motsvarar hennes svar (modellfrågorna 1–4).
3. Om den sökande vill ändra sitt svar, kan hen svärta det redan ikryssade svaret (modellfråga 5; den sökandes slutliga svar i exemplet är "A").
4. Om den sökande först har svarat på frågan, men vill lämna svaret obesvarat (tomt svar = 0 p.), bör den sökande svärta minst 2 rutor (modellfråga 6).
5. Sökande har kryssat för två olika svarsalternativ (modellfråga 7) A och C → detta tolkas som motstridiga svar, och sökande får -0,51 p.

MODELLBLANKETTEN

Kauppateellisen alan yhteisvalinta / Den gemensamma antagningen till ekonomutbildning																																																																																																																																																																																																																																															
Sukunimi / Efternamn	Etunimet / Förnamn																																																																																																																																																																																																																																														
Mallikas	Maija Tiina Elina																																																																																																																																																																																																																																														
Jos sinulla ei ole suomalaista henkilötunnusta, jätä loput ruudut tyhjiksi. / Om du inte har en finsk personbeteckning lämnas resten av rutorna tomma.	Täytä huolellisesti / Fyll i noggrant																																																																																																																																																																																																																																														
Henkilötunnus/Personbeteckning: pv/dd kk/mm vv/ää -/A loppuosa/slutdel <table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <tr> <td>2</td><td>5</td><td>0</td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>A</td><td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>F</td> </tr> </table>	2	5	0	1	0	0	A	0	1	2	F	Vastaukset kysymyksiin: Merkitse vastauksesi näin ☒ (paksu tumma rasti) kuulakärkikynällä (mustekynä). Vastaukset luetaan optisesti merkitystä ruudusta. Epäselvät ja ristiriitaiset vastausmerkinnät tulkitaan vääriksi vastauksiksi. Jos haluat vaihtaa vastaustasi, mustaa mielestäsi väärä vastaus, ja rastita uusi vastausvaihtoehto. Voit korjata vastauksesi vain kerran per kysymys! Jos haluat vaihtaa vastauksesi tyhjäksi (ei vastausta), tulee mustata vähintään kaksi (2) vastausvaihtoehtoa.																																																																																																																																																																																																																																			
2	5	0	1	0	0	A	0	1	2	F																																																																																																																																																																																																																																					
<table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <tr> <td>0</td><td>☐</td><td>A</td><td>☐</td><td>M</td><td>☐</td><td>Y</td><td>☐</td> </tr> <tr> <td>1</td><td>☐</td><td>B</td><td>☐</td><td>N</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>2</td><td>☒</td><td>C</td><td>☐</td><td>P</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>3</td><td>☐</td><td>D</td><td>☐</td><td>R</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>4</td><td>☐</td><td>E</td><td>☐</td><td>S</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>5</td><td>☒</td><td>F</td><td>☒</td><td>T</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>6</td><td>☐</td><td>H</td><td>☐</td><td>U</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>7</td><td>☐</td><td>J</td><td>☐</td><td>V</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>8</td><td>☐</td><td>K</td><td>☐</td><td>W</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>9</td><td>☐</td><td>L</td><td>☐</td><td>X</td><td>☐</td><td></td><td></td> </tr> </table>	0	☐	A	☐	M	☐	Y	☐	1	☐	B	☐	N	☐			2	☒	C	☐	P	☐			3	☐	D	☐	R	☐			4	☐	E	☐	S	☐			5	☒	F	☒	T	☐			6	☐	H	☐	U	☐			7	☐	J	☐	V	☐			8	☐	K	☐	W	☐			9	☐	L	☐	X	☐			Svara på frågorna så här: Lägg ett kryss i den ruta som är ditt svar ☒ (tjockt mörkt kryss) med kulspetspenna (bläckpenna). Svaren avläses optiskt från de ikryssade rutorna. Otydliga kryss och motstridiga svar tolkas som fel svar. Om du vill ändra ditt svar kan du svärta det svar som du anser att är fel, och lägga ett kryss i en annan ruta. Du kan ändra ditt svar endast en gång per fråga! Om du vill byta ditt svar till ett tomt svar (inget svar), ska du svärta minst två (2) svarsalternativ.																																																																																																																																																														
0	☐	A	☐	M	☐	Y	☐																																																																																																																																																																																																																																								
1	☐	B	☐	N	☐																																																																																																																																																																																																																																										
2	☒	C	☐	P	☐																																																																																																																																																																																																																																										
3	☐	D	☐	R	☐																																																																																																																																																																																																																																										
4	☐	E	☐	S	☐																																																																																																																																																																																																																																										
5	☒	F	☒	T	☐																																																																																																																																																																																																																																										
6	☐	H	☐	U	☐																																																																																																																																																																																																																																										
7	☐	J	☐	V	☐																																																																																																																																																																																																																																										
8	☐	K	☐	W	☐																																																																																																																																																																																																																																										
9	☐	L	☐	X	☐																																																																																																																																																																																																																																										
<table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="4">osio 1 / del 1</th> </tr> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1)</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>2)</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>3)</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>4)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☒</td></tr> <tr><td>5)</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr><td>6)</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr><td>7)</td><td>☒</td><td>☐</td><td>☒</td><td>☐</td></tr> <tr><td>8)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>9)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>10)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	osio 1 / del 1					A	B	C	D	1)	☒	☐	☐	☐	2)	☐	☒	☐	☐	3)	☐	☒	☐	☐	4)	☐	☐	☐	☒	5)	☒	☐	☒	☐	6)	☒	☐	☒	☐	7)	☒	☐	☒	☐	8)	☐	☐	☐	☐	9)	☐	☐	☐	☐	10)	☐	☐	☐	☐	<table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="4">osio 2 / del 2</th> </tr> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>11)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>12)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>13)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>14)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>15)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>16)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>17)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>18)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>19)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>20)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	osio 2 / del 2					A	B	C	D	11)	☐	☐	☐	☐	12)	☐	☐	☐	☐	13)	☐	☐	☐	☐	14)	☐	☐	☐	☐	15)	☐	☐	☐	☐	16)	☐	☐	☐	☐	17)	☐	☐	☐	☐	18)	☐	☐	☐	☐	19)	☐	☐	☐	☐	20)	☐	☐	☐	☐	<table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="4">osio 3 / del 3</th> </tr> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>21)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>22)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>23)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>24)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>25)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>26)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>27)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>28)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>29)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>30)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	osio 3 / del 3					A	B	C	D	21)	☐	☐	☐	☐	22)	☐	☐	☐	☐	23)	☐	☐	☐	☐	24)	☐	☐	☐	☐	25)	☐	☐	☐	☐	26)	☐	☐	☐	☐	27)	☐	☐	☐	☐	28)	☐	☐	☐	☐	29)	☐	☐	☐	☐	30)	☐	☐	☐	☐	<table border="1" style="font-size: x-small; border-collapse: collapse; width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="4">osio 4 / del 4</th> </tr> <tr> <th></th> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>31)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>32)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>33)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>34)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>35)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>36)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>37)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>38)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>39)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> <tr><td>40)</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td><td>☐</td></tr> </tbody> </table>	osio 4 / del 4					A	B	C	D	31)	☐	☐	☐	☐	32)	☐	☐	☐	☐	33)	☐	☐	☐	☐	34)	☐	☐	☐	☐	35)	☐	☐	☐	☐	36)	☐	☐	☐	☐	37)	☐	☐	☐	☐	38)	☐	☐	☐	☐	39)	☐	☐	☐	☐	40)	☐	☐	☐	☐
osio 1 / del 1																																																																																																																																																																																																																																															
	A	B	C	D																																																																																																																																																																																																																																											
1)	☒	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
2)	☐	☒	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
3)	☐	☒	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
4)	☐	☐	☐	☒																																																																																																																																																																																																																																											
5)	☒	☐	☒	☐																																																																																																																																																																																																																																											
6)	☒	☐	☒	☐																																																																																																																																																																																																																																											
7)	☒	☐	☒	☐																																																																																																																																																																																																																																											
8)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
9)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
10)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
osio 2 / del 2																																																																																																																																																																																																																																															
	A	B	C	D																																																																																																																																																																																																																																											
11)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
12)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
13)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
14)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
15)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
16)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
17)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
18)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
19)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
20)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
osio 3 / del 3																																																																																																																																																																																																																																															
	A	B	C	D																																																																																																																																																																																																																																											
21)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
22)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
23)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
24)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
25)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
26)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
27)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
28)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
29)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
30)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
osio 4 / del 4																																																																																																																																																																																																																																															
	A	B	C	D																																																																																																																																																																																																																																											
31)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
32)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
33)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
34)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
35)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
36)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
37)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
38)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
39)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											
40)	☐	☐	☐	☐																																																																																																																																																																																																																																											

DEL 1

1. En ekonomisk expert skrev sommaren 2022 om det ekonomiska nuläget och jämförde det med situationen i början av 1990-talet. På tal om 1990-talet konstaterar han följande (i översättning från finska): "Den snabbt tilltagande inflationen och de stigande räntorna direkt efter fastighetsboomen ledde till recession i USA och depression i Norden. [...] I Finland ledde Sovjetunionens fall och en misslyckad penningpolitik till en verklig kris." Källa: Seligson & Co kvartalsöversikt 2/2022.

Vilket av följande påståenden stämmer?

- a) Med en misslyckad penningpolitik syftar skribenten på att den finska marknaden som länge hade varit flytande, hade hög volatilitet, vilket ökade osäkerheten för de finländska företagen redan på 1980-talet. Denna utveckling kulminerade i den djupa depressionen i början av 1990-talet.
- b) Inflation bekämpas i regel genom att höja räntorna. Höga räntor är bra för ekonomin eftersom investeringarna då får en hög avkastning som stimulerar ekonomin då den konsumeras.
- c) Sovjetunionens fall i början av 1990-talet orsakade en kollaps i östhandeln, vilket ledde till att många sådana företag som exporterat hela sin produktion till Sovjetunionen gick i konkurs. Trots dessa enskilda anpassningssvårigheter hölls Finlands ekonomi stabil tack vare ökad export till västländerna.
- d) Trots höga nominella räntor kan realräntorna vara negativa. I en sådan situation försämras köpkraften över tiden.**

2. Vilket av följande påståenden stämmer?

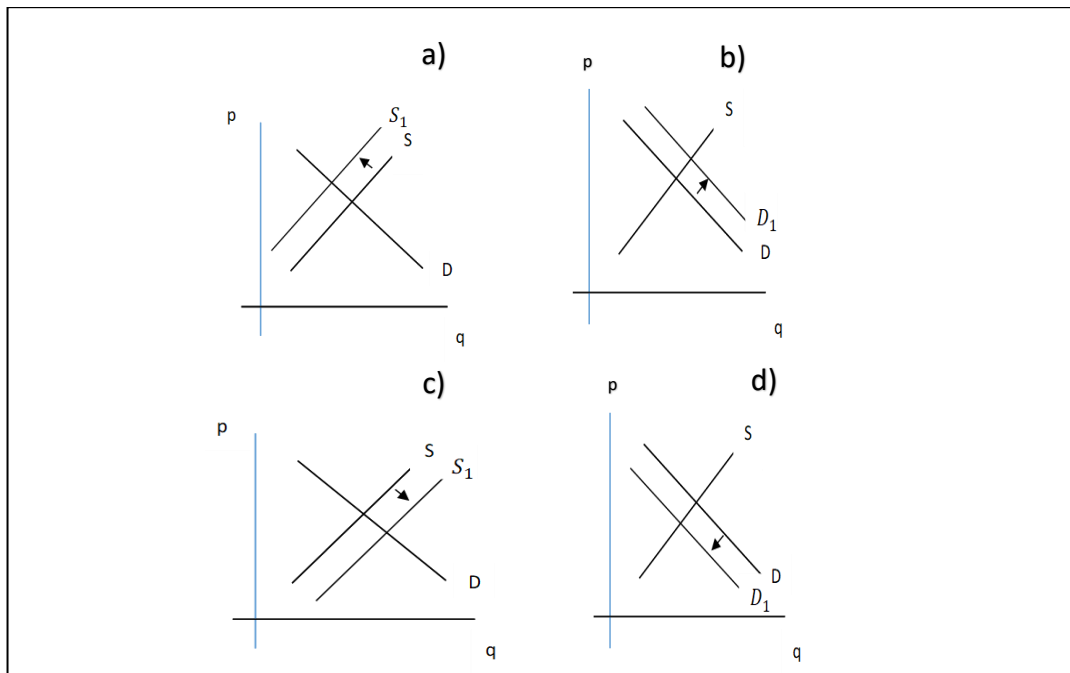
- a) Historien delas in i olika epoker, exempelvis i förhistorien och nutiden. Denna indelning är entydig och tillämpas över hela världen för att möjliggöra historieforskning även internationellt.
- b) Historieforskningen baserar sig på skriftliga källor med hjälp av vilka man får en tillförlitlig bild över de förhållanden som rått och de händelser som skett under olika tider.
- c) Trots att historieforskningen studerar det förgångna har den också många tillämpningsområden som gäller nutidens ekonomiska och samhälleliga omständigheter.**
- d) Eftersom historieforskningen baserar sig på källor är den oberoende av och objektiv i förhållande till forskarens person. Utgående från detta kan man även anse historieforskningen vara tillförlitlig.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

3. Vilket av följande påståenden stämmer?

- a) Om variabelns medelvärde är 10 och varians 16, betyder det att det normerade värdet för variabelvärdet 18 är 0,5.
- b) En av de bidragande faktorerna till utvecklingen av den västerländska kapitalismen var att man på medeltiden började sprida riskerna genom att köpa andelar av flera fartyg i stället för att satsa alla sina resurser på ett enda fartyg. Detta ledde till att riskerna med en förlisning eller en konkurs för den enskilde köpmannen minskade.**
- c) Det internationella valutasamarbetet som gick under namnet *Bretton Woods*-systemet var i kraft under hela efterkrigstiden men kollapsade 1972. Det gick ut på att alla länder som anslutit sig till systemet hade fastställt fasta växelkurser gentemot guldet men att växelkurserna mellan valutorna samtidigt fick fluktuera fritt.
- d) På börserna handlar man med värdepapper, framför allt med aktier i olistade bolag. Börsen leder till att kapitalet allokeras på ett effektivare sätt till goda projekt.

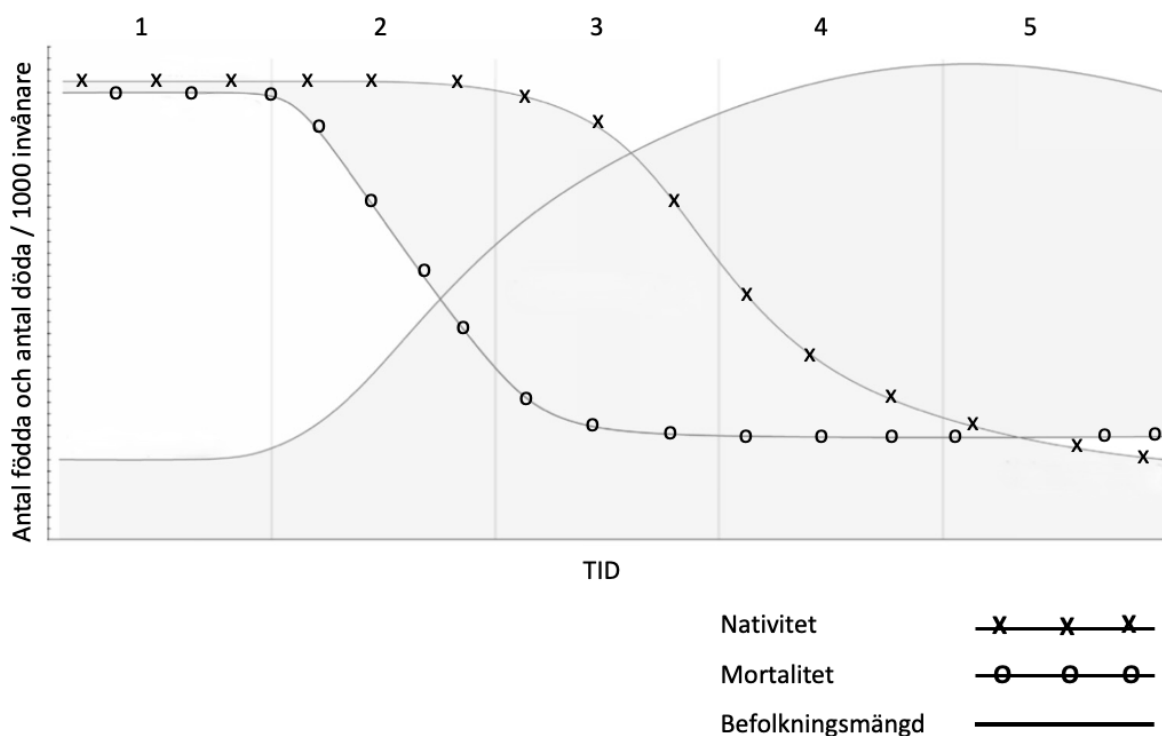
4. Figurerna a, b, c och d nedan beskriver en hypotetisk kaffemarknad. I figurerna anger p priset och q mängden, medan D står för efterfrågan på och S för utbudet av kaffe. I utgångsläget är efterfrågan och utbud i balans, vilket betyder att $D=S$. D_1 beskriver efterfrågan och S_1 utbudet under den period som följer efter utgångsläget. Vilken av följande figurer beskriver följden på kaffemarknaden i det fall att kaffeskörden varit utmärkt?

- a) Figur a.
- b) Figur b.
- c) Figur c.**
- d) Figur d.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

5. En bank erbjuder en deposition vars avkastning bestäms utgående från hur väl tre aktier som valts av kunden bland tio aktier utvecklas under påföljande 12 månader. Om Oscar slumpmässigt väljer tre aktier bland dessa tio aktier, vad är sannolikheten att alla aktier som Oscar valt tillhör de fem bästa aktierna sett till kursutvecklingen?
- 1/2.
 - 1/4.
 - 1/8.
 - 1/12.**
6. Den demografiska transitionsmodellen visar befolkningsutvecklingen i ett land utan inverkan av migration (se figur 1). Nativitet betyder antalet levande födda och mortalitet antalet avlidna per 1000 personer under ett år. Utvecklingen går i modellen genom fem faser där förbättringen av ekonomiska förhållanden, bättre hälsovård och tillgången på läkemedel gör att mortaliteten sjunker och efter det också nativiteten.

Figur 1. Den demografiska transitionsmodellen.

Vilket av följande påståenden stämmer?

- Fas fyra är den fas där befolkningsökningen är allra snabbast på grund av att nativiteten största delen av tiden är högre än mortaliteten.
- I fas ett är befolkningsstorleken hög på grund av kraftig inflyttning från kringliggande områden.
- I fas fem sjunker befolkningsmängden snabbt även om man skulle ta flyttningsrörelserna i beaktande.
- d) Modellen har ett samband med den allmänna ekonomiska utvecklingen och övergången från jordbruks- till industrisamhälle.**

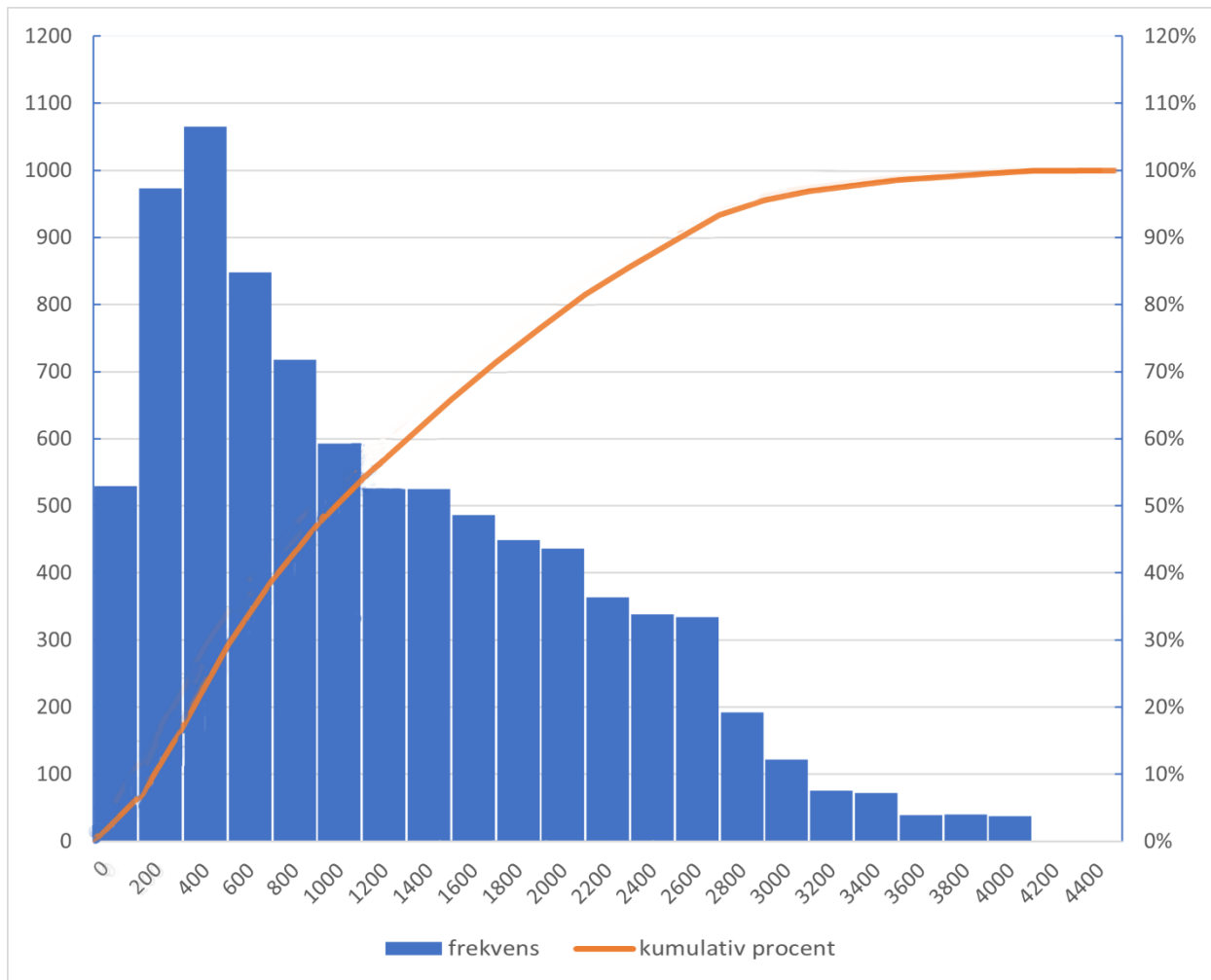
DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

7. En bankrusning syftar på en situation där en betydande del av bankens eller en annan finansinrättnings kunder samtidigt lyfter sina depositioner av rädsla för bankens solvensproblem. Ju fler kunder lyfter sina pengar, desto större växer sig sannolikheten för betalningsoförmåga, vilket i sin tur kan få ytterligare kunder att lyfta sina pengar. Ytterst kan detta leda till att banken inte har täckning för att betala uttagen. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Bankrusningar är inte möjliga i nutid eftersom bankerna i allt högre grad är beredda på att upprätthålla en god solvens. Detta har de åstadkommit genom att hålla en stor del av sina medel som kontanter i bankvalven för den händelse att kunderna lyfter sina pengar.
 - b) Sannolikheten för en bankrusning är centralt kopplad till det förtroende banken åtnjuter bland sina kunder.**
 - c) Sannolikheten för bankrusningar stiger i takt med att marknadsräntorna stiger eftersom kunderna i en sådan situation inte klarar av de högre kostnaderna för bankens inlåning.
 - d) Bankrusningar är framför allt ett historiskt fenomen som upplevdes speciellt i samband med den stora depressionen på 1930-talet. I informationssamhället där all information om till exempel bankernas verksamhet finns vida tillgänglig uppstår motsvarande situationer inte.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

8. Figur 2 beskriver den prognostiserade vindkraftsproduktionen per timme i Finland för 2022 (MWh, antal observationer totalt 8 760). Klassbredden är 200 MWh. Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- a) **Medianen för produktionsprognosen per timme är högre än dess medelvärde.**
- b) Medianen för produktionsprognosen per timme är mellan 1 000 och 1 200 MWh.
- c) Den kumulerade relativa frekvensen för produktionsprognosen per timme är alltid inom intervallet [0, 1].
- d) Kvartilavståndet för produktionsprognosen per timme omfattar 50 procent av observationerna.

Figur 2. Produktionsprognos för vindkraft per timme 2022. Prognosen för respektive dag har gjorts under föregående dag. Källa: fingrid.fi

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

9. Anni säljer förstamajballonger som hon köper för 8,00 euro per ballong och säljer på gatan för 12,00 euro per ballong. Anni har bedömt att hon kan sälja 60, 70, 80 eller 90 ballonger under första maj, vart och ett antal med sannolikheten $1/4$. Alla ballonger hon inte lyckas sälja kan hon efter första maj sälja till den lokala dagligvaruaffären med en rabatt på 50 procent. Hur många ballonger lönar det sig för Anni att ta till försäljning för att maximera den förväntade vinsten av ballongförsäljningen?
- a) 60
 - b) 70
 - c) 80**
 - d) 90

Besvara frågorna 10–13 utgående från texten i bilaga 1:

10. På vilket sätt kan det på längre sikt spela en roll för företaget om besökaren kommer till företagets webbsida via en sökning på företagets namn eller genom att klicka på en reklam?
- a) Eftersom människor oftare använder en sökmaskin än gör inlägg på sociala medier när de söker information om resedestinationer behöver turismföretaget satsa mera på att göra sitt namn enkelt att hitta via sökmaskiner än via sociala medier.
 - b) Eftersom man inledningsvis ska vara intresserad av turism för att hitta företaget i en direkt sökning i en sökmaskin syns företaget bättre för nya kundgrupper i sociala medier.**
 - c) Det spelar i längden ingen roll för företagets tillväxt om det hittas främst genom en direkt sökning eller via reklam på sociala medier.
 - d) Det att en individ hellre använder sig av en reklam hen hittat på sociala medier för att besöka företagets webbsida ger företaget mera information om individens preferenser.

DEL 2

11. Vilket av följande påståenden beskriver ett sätt på vilket en chatbot kan användas för att förbättra kundupplevelsen i ett företag i turismbranschen?
- a) Genom användning av virtuell realitet kan resande redan på förhand uppleva hur det känns att besöka en destination.
 - b) Chatboten tar direktkontakt med kunden om nya destinationer som motsvarar kundens profil öppnas upp.
 - c) Genom att ställa frågor om kundens intressen kan chatboten bidra till uppbyggande av en individanpassad resa för kunden.**
 - d) En lång diskussion med chatboten gör att kunden stannar längre kvar på företagets sidor, vilket är positivt.

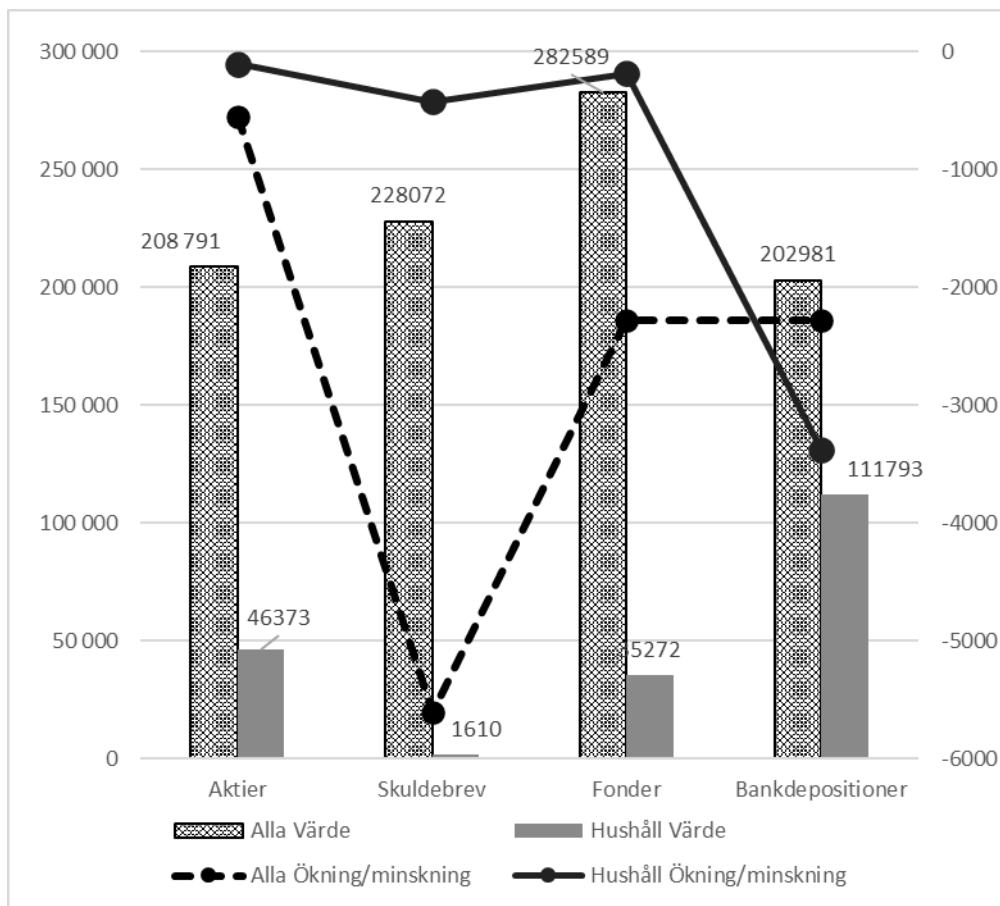
DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

12. Vilket av följande påståenden visar på möjligheterna för utökad interaktivitet mellan turistföretagen och möjliga kunder?
- a) Turistföretagen borde satsa mera på synlighet i sociala medier och låta bli att bygga egna webbsidor där det inte går att få in interaktiva funktioner för användarna.
 - b) Interaktivitet på företagets egna webbsidor innebär endast diskussion med en chatbot och därför är sociala medier det enda alternativet för utökad interaktivitet.
 - c) Det att de olika företagen i turismbranschen erbjuder olika typer av tjänster, till exempel restaurangtjänster eller övernattningsbetyder också att de interaktiva elementen på deras webbsidor tekniskt sett alltid är olika vilket försvårar möjligheterna att skapa kostnadseffektiva lösningar.
 - d) Användningen av AI och big data möjliggör innovativ problemlösning i större skala.**
13. Vilket av följande påståenden ger en förklaring till varför det i längden är positivt för företaget att människor är villiga att publicera berättelser om sina resor också utanför sin egen vänkrets på sociala medier?
- a) De inlägg som individerna publicerar är mera tillförlitliga om de inte är riktade enbart till en smal läsarkrets.
 - b) Även med risk för delvis felaktig information blir företagets varumärke bredare känt då en större mängd människor kan läsa och reagera på de inlägg som görs.**
 - c) De resurser som företaget lägger på reklam på sociala medier fördelas på en större mängd kunder om kundernas inlägg är bredare synliga.
 - d) På grund av ryktesspridning vore det bättre ur företagets synvinkel om inläggen görs enbart inom vänkretsen.
14. Lauri och Petteri tävlar lekfullt mot varandra i basket. De kastar turvis bollen mot korgen från trepoängslinjen. Sannolikheten att Lauri gör en korg är 40 procent medan Petteri gör en korg med 30 procents sannolikhet. Den som först får bollen i korg vinner. Petteri kastar först. Vad är sannolikheten att Petteri vinner tävlingen?
- a) 42,8 procent.
 - b) 47,9 procent.
 - c) 51,7 procent.**
 - d) 57,1 procent.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

15. Hur fortsätter texten på ett logiskt sätt? Fullborda följande mening ur boken *Suomen Pankki ja puolueiden pyhät kissat* (Yrjö Jahnssons stiftelse, 1999, s. 14) som översatts från finska för detta antagningsprov: "Under depressionsåren 1929–1931 halverades investeringarna i Finland medan den privata konsumtionen minskade med 20 procent. Det att den totala produktionen i Finland sjönk endast lite (cirka fem procent) berodde på den ...
- a) ... klara ökningen i den offentliga sektorns skatteuppbörd.
 - b) ... betydande nedskärningen i statens utgifter.
 - c) ... kraftiga förbättringen i handelsbalansen.**
 - d) ... ansevärd tillväxten i den finländska importen.
16. Vilket av följande påståenden stämmer inte (då andra faktorer som påverkar situationen hålls oförändrade)?
- a) Då den allmänna prisnivån stiger antar man i regel att också realräntan kommer att stiga.**
 - b) Då den allmänna prisnivån stiger försvagas exporten av varor som tillverkats i det land som är föremål för den högre inflationen.
 - c) Som en följd av inflation sjunker vanligen företagets investeringsefterfrågan, vilket försvagar den totala efterfrågan i ekonomin.
 - d) Den ökning av prisnivån som orsakas av inflationen leder till att det nominella priset på bostäder och annan fast egendom stiger.
17. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Samhällssystemen i Egypten och Mesopotamien var starkt hierarkiska. Gemensamt för dem var att adeln hade en betydande ställning som en samhällsklass som stärkte kungens makt.
 - b) De miljöproblem som förekom i floddalarnas högkulturer var långt orsakade av människan. De intensiva jordbruksmetoder som infördes i samband med befolkningsökningen utarmade och förstörde på många ställen jordbruksmarken.**
 - c) Migrationen hade en betydande roll redan under antiken. Antikens Grekland, som bildade den första enhetliga staten i Medelhavsområdet, grundade kolonier till exempel i Syditalien.
 - d) Romarriket var uppbyggt av självständiga stadsstater. Det ekonomiska systemet kännetecknades av aktiv handel mellan stadsstaterna, vilket till följd av de tullavgifter man tog ut ledde högre välstånd i romarriket.

18. Figur 3 beskriver värdet av alla finländska ägargruppers investeringar i slutet av år 2022 och förändringen under samma år för fyra investeringsobjekt. Dessutom ges värdena även för hushållens del. Vilket av följande påståenden stämmer utgående från figuren?

Figur 3. Finländarnas investeringar år 2022 (MEUR).

- Fonder bildar det största investeringsobjektet bland finländska hushåll samtidigt som de fondinvesteringar som gjordes under året ökade mer än investeringarna i skuldebrev.
- Finländska hushåll föredrar framför allt bankdepositioner trots att insättningarna på bankkonton minskade mer än för något annat investeringsobjekt.**
- Vid en granskning av alla investerargrupperns placeringar totalt kan man notera att investerarna ökade sina placeringar framför allt i aktier och fonder.
- Fonder är en viktigare investeringsform än direkta aktieinvesteringar både bland hushållen och bland alla investerargrupper.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

19. Vilket av följande påståenden stämmer för statistiska spridningsmått?
- a) Variansen är till sitt absoluta värde större än medelvärdet.
 - b) I en fördelning som är skev till höger är variansen mindre än variabelns högsta värde.
 - c) Variansen kan inte vara negativ även om alla variabelvärden skulle vara negativa.**
 - d) Kvartilbredden är hälften av variationsbredden.
20. Energipriserna steg kraftigt under 2022. I den politiska diskussionen kastade man fram tanken om så kallade pristak. Detta betyder att marknadspriset inte tillåts överstiga en given administrativt fastställd högsta nivå. Exempelvis har man inom EU fastställt ett pristak för el på 4 000 euro per megawattimme som är avsett för extraordinära situationer. Vilket av följande påståenden om pristak stämmer?
- a) Pristak är ett förträffligt sätt att återställa ett marknadspris som på den fria marknaden hamnat i obalans tillbaka i balans och på detta sätt effektivisera prisbildningen på marknaden och minska på den sociala ojämlikheten.
 - b) Om det pris som bildats på den fria marknaden är högre än det pris som definierats av pristaket betyder det att efterfrågan är lägre än utbudet, vilket leder till att marknadspriset sjunker.
 - c) I ett efterfråge-utbudsdiagram kan pristak anges som ett horisontellt streck. Om det pris som bildats på den fria marknaden är högre än det pris som satts av pristaket kommer pristaket att påverka priset på nyttigheten. Om däremot marknadspriset är lägre än pristaket skulle priset fastställas fritt på marknaden.**
 - d) Besluten om pristak eller andra åtgärder som tyglar marknadsfunktionen fattas via lagstiftningen i normal ordning. Målsättningen med pristak är att sänka priset på nyttigheten genom att begränsa utbudet.

DEL 3

21. Industrin för snabbmode bygger på antagandet att konsumenter vill ha nya färger och modeller på sina kläder, ofta och till ett billigt pris. Ur hållbarhetssynvinkel är detta synsätt problematiskt och då konsumenterna allt mera strävar efter att agera ansvarsfullt behöver också industrin förändra sina verksamhetsprinciper. Vilket av följande påståenden beskriver en konflikt som detta kan leda till?
- a) Hållbarhetens sociala dimension innebär att utnyttjandet av återvunna textilfibrer skall ökas och detta leder i längden till högre arbetslöshet bland de anställda i klädhandeln.
 - b) Trenden att återanvända fiskenät som material för kläder leder till ett resursproblem i fiskeriindustrin runt Östersjön, och motsvarande problematik uppstår också i andra industrier.
 - c) De förhöjda bränslepriserna är en stor orsak till att de kläder som görs av återvunnet material blir dyrare än de traditionella på den finska marknaden eftersom textiltillverkningen sker i Asien.
 - d) Övergången till hållbart snabbmode är en omöjlighet eftersom tidsaspekten även bör ses ur konsumtionssynvinkel.**
22. Vilken är rätt kronologisk ordning från den äldsta till den nyaste för följande händelser?
- 1) Den kinesiska muren började uppföras.
 - 2) Redskap av smidd metall började användas allmänt med start i Mindre Asien.
 - 3) Det första skriftspråket togs i bruk i Mesopotamien.
 - 4) Pyramiderna i Egypten uppfördes.
- a) 3,4,2,1**
 - b) 2,4,1,3
 - c) 4,3,2,1,
 - d) 2,3,4,1
23. Det bondeuppror som bröt ut i Finland under vintern 1596–1597 kallas klubbekriget. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Den grundläggande orsaken till klubbekriget var böndernas missnöje med det feodalsystem som tillämpades i Finland.
 - b) Bönderna var på medeltiden livegna, och klubbekriget var centralt anknutet till deras strävan efter att avskaffa livegenskapen.
 - c) Kriget var en följd också av att de svenska kungarna hade gett de hanseatiska köpmännen vida rättigheter att bedriva handel i Finland, vilket var ägnat att försämra böndernas livsvillkor.
 - d) Inget av de andra påståendena är korrekt.**

24. Vissa banker stötte på allvarliga problem under våren 2023. Till exempel *Silicon Valley Bank* (SVB) var tvungen att sälja så gott som hela sitt värdepappersinnehav för att täcka kundernas penninguttag. Banken hade investerat en stor del av depositionsmedlen i USA:s statsobligationer och andra skuldebrev vars värde sjunkit.

Skuldebrev prissätts enligt den så kallade diskonteringsprincipen där man räknar nuvärdet av de framtida kassaflöden som skuldebrevet genererar enligt följande princip:

$$\text{Värde} = \frac{\text{Kassaflöde}_1}{1 + \text{Avkastningskrav}} + \frac{\text{Kassaflöde}_2}{(1 + \text{Avkastningskrav})^2} + \dots + \frac{\text{Kassaflöde}_T}{(1 + \text{Avkastningskrav})^T}$$

där kassaflödet avser de i regel fasta räntebetalningar eller amorteringar som skuldebrevet genererar. Avkastningskravet syftar på investerarens avkastningskrav. Löptiden betecknas T .

Vilket av följande påståenden stämmer?

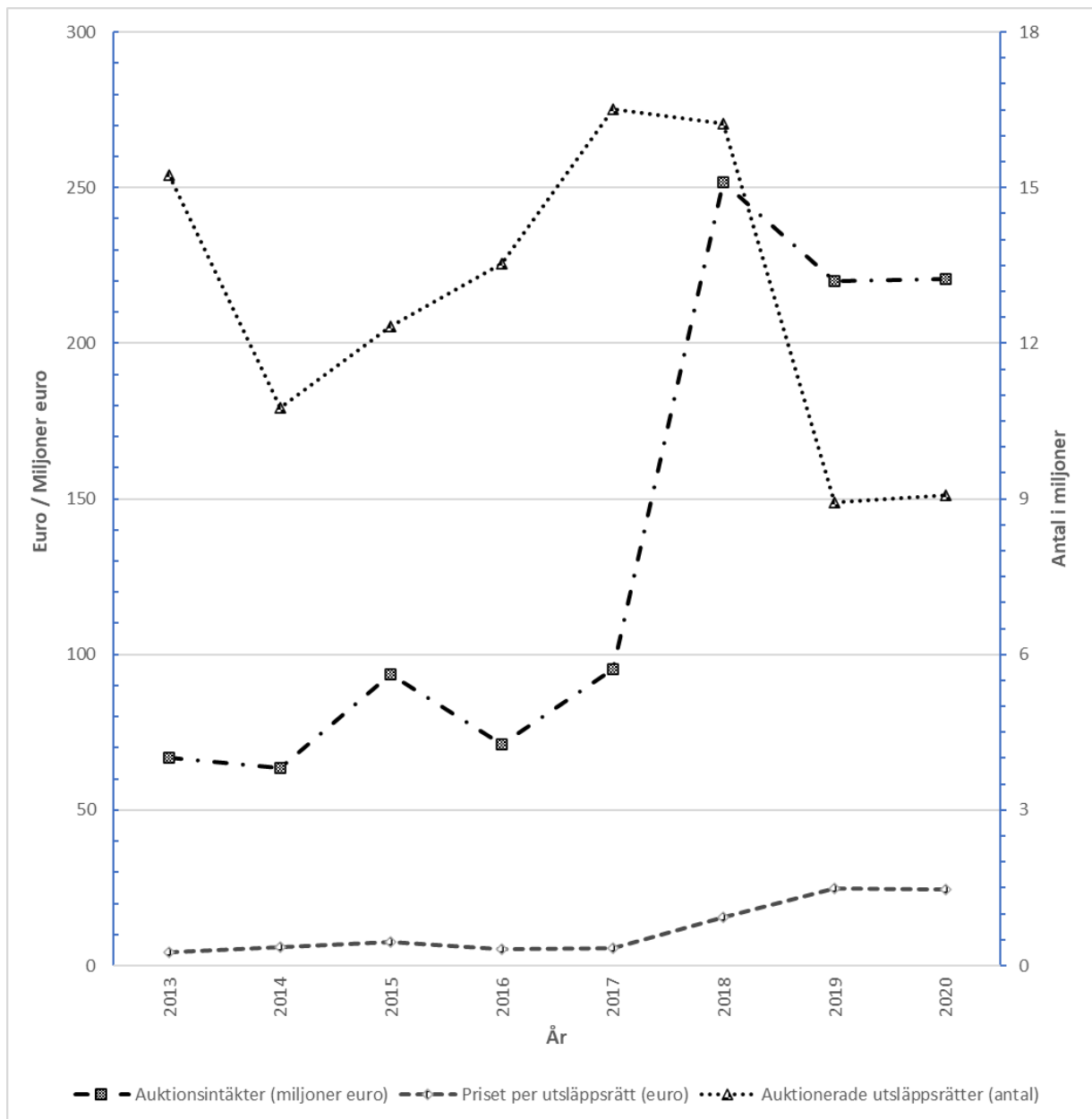
- Investeringar i statsobligationer anses vara förknippade med synnerligen låg risk för bankerna. Eftersom värdet på lågriskinvesteringar hålls stabilt tyder bankens förluster på att den tagit mer risk än den uppgett.
 - Värdepapprets värde och investerarens avkastningskrav har ett tydligt samband. Då den allmänna räntenivån stiger blir räntebetalningarna från tidigare utfärdade fastränteobligationer högre, varför investerarna är villiga att betala mer för dem.
 - Då centralbanken höjer sin styrränta stiger också investerarnas avkastningskrav. Detta leder till att värdet också på obligationer med låg risk sjunker, vilket kan leda till och med till stora förluster för de banker som investerat i sådana obligationer.**
 - Förklaringen till att banken SVB sålde obligationerna var de solvensproblem som orsakats av att obligationernas värde minskat. Om banken inte hade varit tvungen att sälja sitt innehav utan hållit obligationerna till utgången av deras löptid skulle inga problem ha uppstått.
25. Ett stickprov omfattar 10 observationer på intervallet 0–10. Vad är stickprovets högsta möjliga standardavvikelse (med en decimal noggrannhet)?

Stickprovets standardavvikelse räknas med formeln $s = \sqrt{\frac{\sum(x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$.

- 5,0
- 5,3**
- 7,8
- 10,0

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

26. Anläggningar i Europeiska unionen som orsakar skadliga utsläpp måste inneha ett visst antal utsläppsrätter per utsläppsenhet som de orsakar. Om de utsläpp anläggningen orsakar överstiger de utsläppsrätter den innehar kan den antingen minska sina utsläpp eller skaffa fler utsläppsrätter på EU:s gemensamma auktionsplattform. För Finlands del är det Energiverket som fungerar som auktionsförrättare på plattformen. I praktiken är det börsen European Energy Exchange (EEX) som förrättar auktionen. Intäkterna förmedlas av Energiverket till den finska staten. Figur 4 ger information om Finlands auktioner och de intäkter de genererat över perioden 2013–2020. Källa: Energiverket.

Figur 4. Finlands auktionsintäkter i miljoner euro, priset per utsläppsrätt i euro och det totala antalet auktionerade utsläppsrätter 2013–2020.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

Vilket av följande påståenden stämmer utgående från figur 4?

- a) Priset på utsläppsrätter steg inte över två euro under granskningsperioden.
- b) Finlands auktionsintäkter steg med mer än 300 procent från år 2013 till år 2020.
- c) Antalet auktionerade utsläppsrätter har procentuellt sjunkit mindre från år 2017 till år 2019 än vad priset på utsläppsrätterna samtidigt procentuellt stigit.**
- d) Finlands auktionsintäkter steg mot slutet av perioden eftersom antalet utsläppsrätter som fanns att auktioneras samtidigt steg kraftigt.

27. I en liten öppen ekonomi såsom Finland möjliggör exporten en ökning av produktionen och specialisering i hemlandet. Vi granskar följande påståenden om hurdan inverkan exporten kunde ha i hemlandet:

- i. En högre export ger ett efterfrågetillskott, vilket gynnar även hemmamarknadsföretag.
- ii. Effekten av en högre export är desto större ju starkare den inhemska inkomstökningen inverkar på importefterfrågan.
- iii. Effekten av en lägre export är desto större ju mer konsumenterna minskar inköpen av inhemska produkter till följd av lägre exportintäkter.
- iv. En lägre export leder till att intäkterna minskar i hemlandet. Effekten av exporten i hemlandet har i detta fall dock inte en koppling till förhållandet mellan den privata konsumtionen och den disponibla inkomsten.

Vilka av påståendena stämmer?

- a) Påståendena ii och iv.
- b) Påståendena i och iii.**
- c) Påståendena i och iv.
- d) Påståendena ii och iii.

28. Upptäcktsresorna och erövringen av Nya världen hade många följder också i Europa. Vilket av följande påståenden stämmer?

- a) Styrkeförhållandena mellan länderna i Europa förändrades drastiskt. Speciellt Spaniens ställning som europeisk stat förstärktes då landet effektivt kunde utnyttja ädelmetaller det hade tagit med sig från Nya världen.
- b) Den så kallade triangelhandeln över Atlanten som omfattade bland annat slavhandeln från Afrika till Amerika kan anses ha gynnat speciellt européerna.**
- c) Då kinesiska produkter fick tillträde till den europeiska marknaden förstärktes Kinas ställning på världsmarknaden speciellt på bekostnad av Europa.
- d) Penningvärdet förstärktes kraftigt i Europa då mängden ädelmetaller på marknaden ökade.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

29. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Kommanditbolaget bildas av minst två bolagsmän som bedriver gemensam affärsverksamhet. De svarar för bolagets åtaganden med sin personliga egendom.
 - b) Öppna bolag har minst en ansvarig bolagsman som personligen svarar för bolagets skulder och åtaganden med hela sin egendom.
 - c) Andelslag är en av de bolagsformer som förekommer i Finland. De utgör en betydande del av det finländska företagsfältet. Andelslaget är ett samfund som ägs av sina ägarkunder.**
 - d) Aktiebolagets ägare svarar för företags åtaganden enbart till det belopp de investerat i bolaget. Den styrelse som valts av aktiebolagets bolagsstämma beslutar om hur stor andel av räkenskapsperiodens vinst som lämnas som vinstutdelning till aktieägarna.

30. Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- a) Lönsamheten för bankernas basverksamhet kan beskrivas med räntenettet. Inlånings- och utlåningsverksamhet anses vanligtvis inte vara en del av finländska bankers kärnverksamhet. I stället för att finansiera sin verksamhet med inlåning använder de i regel obligationer.**
- b) Euriborräntan är euroländernas gemensamma marknadsränta. Tolv månadersräntan som är en förhållandevis vanlig referensränta för bolån (tolv månaders euribor) bestäms varje bankdag på penningmarknaden.
- c) Pengar används som bytesmedel, för att bestämma värdet på nyttigheter och för att jämföra värdet på nyttigheter.
- d) Till följd av åtstramningen av regleringen av banker och penningmarknaden krävs högre solvens av bankerna. Därför ska bankerna ha mer egna medel än tidigare i förhållande till de lån banken beviljat.

DEL 4

31. I en undersökning som nyligen publicerades frågade man unga finländska internationella företag i vilken utsträckning de utnyttjar digitalisering i sin verksamhetsmodell. Åttio procent av företagen svarade att de utnyttjar digitalisering i rätt så stor eller mycket stor utsträckning i sina processer (grupp A). Motsvarande siffra i anslutning till produkterna var sjuttio procent (grupp B). Tjugofem procent av företagen i grupp A utnyttjade digitalisering i anslutning till sina produkter endast i liten eller mycket liten utsträckning. Hur många procent (med en procents noggrannhet) av alla företag utnyttjade digitalisering i liten eller mycket liten utsträckning både i processerna och i anslutning till produkterna?
- a) 10 %.
 - b) 15 %.
 - c) 17 %.
 - d) 20 %.

32. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Monopol avser en situation där det på marknaden för en produkt bara finns en köpare. Konkurrenten mellan köparna saknas, varför den enda köparen kan bestämma priset på marknaden.
 - b) Kartell är ett avtal som vanligen snedvrider den fria konkurrenten. Finländska företag har inte fått kartellböter, vilket är både ett tecken på avsaknaden av kartellagstiftning i Finland och på att det är lätt för företagen att avtala om gemensamma produktionsmängder och priser.
 - c) Ett specialfall till duopol är oligopol, som har två aktörer: en köpare och en säljare.
 - d) **På en marknad som kännetecknas av monopolistisk konkurrens finns flera företag som säljer snarlika produkter. Denna marknadsform skiljer sig från perfekt konkurrens till den delen att de olika företagen säljer nyttigheter som till vissa delar är differentierade, det vill säga skiljer sig från varandra.**
33. Efter börsens stängning torsdagen den 19 januari 2023 annonserade bolaget Playtika att det lagt ett bud på att köpa det finländska börsnoterade bolaget Rovio. Budet var 9,05 euro per aktie då stängningskursen på torsdagen före budet annonserades var 5,67 euro per aktie. Detta ledde till en kraftig kursuppgång under fredagen den 20 januari 2023. Stängningskursen på fredagen var 7,70 euro. Under dagen hade aktiekursen varit som högst 8,04 euro per aktie och som lägst 7,23 euro per aktie. Vilket av följande påståenden stämmer enligt den information som fanns tillgänglig efter börsens stängning fredagen den 20 januari 2023? Ledning: Du ska inte beakta omständigheter som eventuellt skett efter detta datum.
- a) Premien gentemot stängningskursen på torsdagen var med en decimals noggrannhet 37,3 procent. Detta betyder att budgivaren såg ett värde i bolaget som aktiemarknaden inte noterat.
 - b) Om man köpte aktien till stängningskursen på fredagskvällen och det senare visade sig att budet godkändes skulle investeraren få en avkastning på 17,5 procent. Detta är alldeles för mycket med tanke på att räntorna är så låga. Samtidigt är det ett tecken på att aktiemarknaden inte fungerar effektivt och att prisbildningen satts ur spel.
 - c) **Stängningskursen på fredagskvällen var med en decimals noggrannhet 14,9 procent lägre än budpriset. Detta reflekterar aktiemarknadens osäkerhet huruvida Rovios styrelse och ägare kommer att tacka ja till budet.**
 - d) Eftersom det bjudna priset klart överstiger bolagets tidigare aktiekurs lönar det sig att tacka ja till budet. Om ägarna faktiskt antar budet betyder det att Rovio upphör att vara börsbolag och att verksamheten läggs ned.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

34. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) En tillväxt som följer en exponentiell modell är långsammare på lång sikt än om den följer en linjär modell.
 - b) Om tillväxtprocenten per tidsenhet hålls oförändrad är tillväxten på lång sikt linjär.
 - c) Typvärdet (modus) för klassindelade observationer kan inte alla gånger entydigt fastställas.**
 - d) Variationsbredden är alltid större än medelvärdet.
35. Vilket av följande påståenden stämmer?
- a) Den första betydande industriella innovationen var ångmaskinen som utvecklades för textilindustrins behov för att driva vävermaskiner.
 - b) Den merkantilistiska ekonomiska politik som bedrevs i början av den industriella eran kan ses som den centrala möjliggöraren till den snabba industrialiseringen.
 - c) Tyskland industrialiserades långsammare än USA eller Storbritannien. Som en av orsakerna till detta har man ansett det att det tyska territoriet inte utgjorde en enhetlig stat utan bestod av många småstater.**
 - d) Industrialiseringsutvecklingen i USA fördröjdes av den starka invandringen som tärde på landets ekonomiska resurser.
36. I romarriket användes pengar som bytesmedel. Hur utvecklades penninganvändningen i Europa efter det?
- a) Tillverkningen och användningen av slantar i stor skala spred sig norrut genom Västeuropa och man kan därför anse att romarna inledde den användning av pengar som pågått oavbrutet sedan dess.
 - b) Efter romarrikets fall återgick man i stor utsträckning till att utbyta varor och pengarna kom tillbaka först på senmedeltiden.**
 - c) i Nordeuropa fortsatte man idka byteshandel med varor ända till 1600-talet då de första slantarna tillverkades där.
 - d) Användningen av pengar som bytesmedel aktualiserades i större utsträckning i samband med utvecklingen av bankväsendet i Italien under den tidiga medeltiden.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

37. Vilket av följande påståenden stämmer?

- a) Kommunkattan är en del av den offentliga sektorns skatteuppbörd. Den är till sin natur en platt skatt, vilket betyder att skattesatsen är densamma vid alla inkomstnivåer (efter avdrag). Skattesatsen fastställs årligen i statens budget och är lika i alla kommuner.
- b) Arbetsgivaren gör i regel automatiskt en förskottsinnehållning från arbetstagarens lön i enlighet med den förskottsinnehållningsprocent som ges i skattekortet. Den slutliga totala skatten fås genom att räkna ihop all den förskottsinnehållning som betalats under skatteåret.
- c) Om arbetstagaren får en löneförhöjning, anger marginalskatten den andel av arbetstagarens alla inkomster som upptas av skatteökningen.
- d) Vid progressiv beskattning är marginalskatteprocenten högre än skattens andel av alla inkomster, det vill säga högre än inkomstskatteprocenten.**

38. Vilket av följande påståenden stämmer inte?

- a) Såväl det första som det andra världskriget förstärkte avsevärt den ekonomiska tillväxten eftersom krigsindustrin krävde ökad produktion i de krigförande länderna.**
- b) 1930-talet kännetecknades exempelvis i USA och Europa av den stora depressionen som anses vara den första depressionen som omfattade hela världsekonomin.
- c) Omvandlingen till konsumtionssamhällen har gjort speciellt de västliga ekonomierna mer beroende av varandra än under tidigare århundraden.
- d) Under den senare halvan av 1900-talet upplevdes alla tiders ekonomiska uppsving då den globala industriproduktionen, jordbruksproduktionen och energiproduktionen mångdubblades.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

39. Tabell 1 anger mängden växthusutsläpp (y , CO₂-ekvivalenter, tusen ton) inom energisektorn i Finland över åren 1990–2021. Europeiska unionen och dess medlemsländer, bland dem Finland, förband sig till Kyotoprotokollet år 2002. Vilken av följande matematiska modeller beskriver bäst utvecklingen i energisektorns utsläpp av växthusgaser (y) över åren 2003–2021? Årtalet betecknas med bokstaven t .

- a) $y = -621,5t + 1298986,7$
 b) $y = -1371,7t + 2805325,3$
c) $y = -1806,2t + 3684213,8$
 d) $y = 1547,2t + 1812421,1$

År	Utsläpp, tusen ton, CO ₂ -ekv. (y)	År	Utsläpp, tusen ton, CO ₂ -ekv. (y)
1990	53442	2006	64817
1991	52115	2007	62844
1992	51508	2008	54502
1993	53447	2009	52626
1994	58781	2010	60230
1995	55275	2011	52785
1996	61029	2012	47495
1997	59449	2013	48108
1998	56134	2014	44259
1999	55514	2015	40702
2000	53710	2016	43421
2001	59154	2017	40994
2002	61754	2018	42011
2003	69370	2019	39000
2004	65482	2020	34424
2005	53743	2021	34360

Tabell 1. Växthusutsläpp (CO₂-ekvivalenter, tusen ton) inom energisektorn i Finland över åren 1990–2021. Källa: Statistikcentralen.

40. Den nominella valutakursen berättar bland annat om skillnaderna i prisnivån mellan olika länder. En sportdryck kostade i juli 2022 i genomsnitt 2,30 euro på euroområdet och 2,55 dollar i USA. Med vilken växelkurs skulle sportdrycken kosta lika mycket i USA och i euroområdet om man utgick från sportdryckens genomsnittliga priser?
- a) 1 euro = 0,9020 dollar.
 b) 1 euro = 1,0753 dollar.
c) 1 euro = 1,1087 dollar.
 d) Inget av de andra svarsalternativen är korrekt.

BILAGA 1

Digital marknadsföring i turismbranschen

Enligt en undersökning från år 2022 delar Facebookanvändare 1,7 miljoner inlägg varje minut. På samma tid publicerar Twitteranvändare 347 200 tweetar, Instagramanvändare delar 66 000 fotografier, 5,9 miljoner sökningar görs på Google och 6 miljoner människor handlar över nätet. Internet är med andra ord en plats där företagen behöver vara synliga. Till exempel söker de resande destinationer, övernattningsmöjligheter och restauranger på nätet och gör sina val utgående från recensioner. Bland annat uppnådde TripAdvisor 6 miljarder recensioner och "åsikter" år 2021.

Företagen inom turismbranschen är alltså, på samma sätt som andra företag, beroende av att på ett effektivt sätt kunna använda nätet i sin marknadsföring och för att kunna stärka sina varumärken. Marknadsföring på nätet kräver pengar för betald reklam samt tid och kunskap för att kunna publicera innehåll som känns relevant för kunderna. Därför är det av nytta att analysera data gällande konsumenternas användning av nätet för att se vilka typer av material det lönar sig att publicera och var detta ger den största behållningen.

Konsumenter söker information genom många olika kanaler och interagerar med både sociala medier och företagets webbsidor. Företaget behöver förstå hur detta sker för att kunna satsa på rätt strategi. I dagens läge innebär detta att man behöver uppmuntra interaktivitet och erbjuda ett så individanpassat innehåll som möjligt.

För att kunna se hur individer rör sig på nätet och kunna anpassa sitt innehåll tar man hjälp av artificiell intelligens (AI) för att hantera och analysera "big data", dvs. i detta fall den mängd data som kan fås om alla användare som ser företagets innehåll och de som kommenterar eller delar information om företaget.

Företaget är synligt via sina egna webbsidor och sitt eget innehåll på sociala medier, men också genom betald marknadsföring och sökmotoroptimering samt via det innehåll som konsumenterna publicerar i form av t.ex. erfarenheter från sina resor.

De data man använder i analysen kan bland annat vara hur många av besökarna på företagets webbsidor som anlånt genom att de gjort en medveten sökning på en sökmaskin och hur många som kommer via en klick på en reklam de råkat se i sociala medier. Man kan också samla in data om antalet besökare och hur länge besökaren stannar på företagets webbsidor samt hur många sidor på företagets webbplats de ser på. I tillägg räknas antalet kommentarer, följare och gilla-markeringar på företagets sociala medier och hur ofta en specifik användare interagerar med publicerat innehåll.

Ur företagets synvinkel är det inte endast fråga om att öka antalet besökare på företagets webbsidor utan man vill också få dem att stanna kvar en längre tid. Därför strävar man efter att personalisera, dvs. individanpassa, innehållet så mycket som möjligt. Det kan till exempel göras med hjälp av en chatbot som utgående från besökarens frågor styr diskussionen och besöket i en viss riktning samtidigt som det ger företaget information om vad den enskilda besökaren är intresserad av. Andra verktyg i personaliseringen är virtuell realitet samt automatisk översättning till besökarens språk.

DEN GEMENSAMMA ANTAGNINGEN TILL EKONOMUTBILDNING, UPPGIFTER

Ökad möjlighet till interaktivitet med företagets innehåll på sociala medier ger företaget större synlighet och bidrar till "word-of-mouth". Det har bland annat visat sig att en tredjedel av kunderna är villiga att publicera inlägg om sina resor även för en större publik än enbart för sin egen vänkrets på sociala medier. Ökad synlighet i sig räcker dock inte utan företaget bör också tänka på hur man ska hantera negativ synlighet. Samtidigt bör företaget också hålla sig aktuellt och följa med trender. Till exempel det ökade intresset för hållbarhet bör synas både i företagets verksamhet och i dess varumärke.